

Leder

Jørn M. Hvam

Formand, Dansk Optisk Selskab

Vi har i en række år oplevet, at bevillinger til og investeringer i forskning og udvikling inden for naturvidenskab og teknik er vokset betydeligt både i offentligt og i privat regi. Vi kan også registrere, at en stadigt voksende del af den danske ungdom får en videregående akademisk uddannelse. Samtidigt har vi oplevet en stigende frustration og beklagelse over manglende bevillinger til den basale og frie grundforskning. Universiteterne er efter det store ansættelsesboom i 60'erne nærmest gået i stå. Der er fyringsrunder på næsten alle universiteter, fordi de studerende i stort tal fravælger de naturvidenskabelige og tekniske uddannelser. Samtidigt kan universiteterne se frem til voldsomme rekrutteringsproblemer, når "den store årgang" går på (førtids?) pension om 5-10 år. Universiteterne vil her være i skarp konkurrence med erhvervslivet, der allerede advarer om voksende mangel på højtuddannede og velkvalificerede ingeniører og naturvidenskabelige kandidater og ph.d.'er. Hvad er årsager og sammenhænge i disse delvist modstridende observationer? Og mere vigtigt, hvad kan vi gøre for at løse nogle af de nævnte problemer?

Jeg har selvfølgelig ikke noget universalsvar på disse spørgsmål, som mange har stillet sig, og mange har tænkt en del over i adskillige år. Problemet med rekruttering af studerende til naturvidenskab og teknik var faktisk et emne, jeg tog op i min første leder i DOPS-NYT 1997-1. Det har glædet mig i den seneste tid at se brede udmeldinger fra Danmarks forskningsråd, fra forskningsministeren og fra andre ledende politikere og erhvervsfolk, at der skal gøres noget, dvs. bevilges flere penge til den frie grundforskning og til nye rekrutteringsprogrammer for universiteterne. Det var specielt glædeligt at se ansvarlige erklæringer om, at der igen skal være prestige forbundet med en universitets- og forskerkarriere. Dette kan kun fremmes ved at iværksætte nye spændende forskningsinitiativer, etablere nye organisationsstrukturer, oprette nye forskerstillinger med mere gennemskuelige karrieremuligheder og i det hele taget etablere

en *ny arbejdspladskultur* i de højere uddannelser og den offentlige forskningsverden.

Alt dette koster penge, men det er bydende nødvendigt, at stemningen på universiteterne vendes fra en krise- og nederlagsstemning, hvor alt for megen energi bliver brugt på at beklage sig over tabet af fordums storhed og anseelse, til en sejrstemning, der bæres af begejstring over alle de muligheder, som teknisk og videnskabelig forskning har skabt og hermed påvirket udviklingen af vidensamfundet.

Det er en selvfølge, at de naturvidenskabelige og tekniske fakulteter ved vore universiteter, i lighed med de humanistiske og samfundsvidenskabelige fakulteter, har meget centrale opgaver i videreudviklingen af dette vidensamfund. Det bør derfor også være helt naturligt, at der er stor prestige forbundet med at lægge sine talenter og sin arbejdskraft inden for disse felter.

Jeg har lyst til at slutte denne leder med at gentage min konklusion fra lederen i DOPS-NYT 1997-1: Mit budskab er altså i korthed, at vi skal fokusere på slutresultatet. Vi skal gøre uddannelserne attraktive, dvs. udfordrende, og uddanne de bedste kandidater (naturligvis så mange som *muligt*).

Vi skal synliggøre det samfundsnyttige/relevante i de tekniske og naturvidenskabelige fagområder - herunder optik, fotonik og optoelektronik - og vi skal honorere disse krævende jobs efter fortjeneste. Så vil de unge talenter strømme til os.

Jørn M. Hvam